

ZADANIA SŁUŻBY ŁADU

Zadaniem pełniących służbę ładu jest przygotowanie miejsca celebracji, wskazywanie wiernym miejsca w świątyni, czuwanie nad tym, by były wolne przejścia podczas procesji, kierowanie przychodzeniem i odchodzeniem wiernych podczas procesji (wejścia, z darami, komunijnej). Dbają oni o piękno i porządek liturgii.

Możliwe zatem i w pewnych przypadkach wskazane jest rozdzielenie grupy osób pełniących posługę ładu na tych, którzy przygotowują miejsce celebracji, np. przystrajając je (zadanie to będzie omówione szerzej w cz. II *Pomocy liturgicznych* poświęconych służbie ładu) i na tych, którzy dbają o porządek w czasie celebracji. Zadania tych ostatnich w pewnej części pokrywają się z posługą ostiariusza w historii Kościoła.

PRZYGOTOWANIE DALSZE

1) duchowe

Liturgia jest źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego. Posługa liturgiczna nie ogranicza się tylko do czynności spełnionej w liturgii, lecz jest także diakonią we wspólnocie. Wskazane jest zaangażowanie osób pełniących służbę ładu w inne dzieło apostołskie;

2) teologiczne

Pełniący służbę ładu powinni czytać i znać Pismo Święte i dokumenty Kościoła na temat liturgii. Wiedza ta może być zdobyta podczas formacji w grupach apostołskich lub w czasie studiów teologicznych;

3) wspólnotowe

Przygotowanie do wykonania funkcji ministranta krzyża może dokonać się we wspólnocie, np. w czasie spotkań formacyjnych poświęconych rozważaniu tematu liturgii, tzw. kregów liturgicznych.

PRZYGOTOWANIE BLIŻSZE

1) *Podczas prób przed liturgią należy zwrócić uwagę na:*

a) wskazanie, w jakich momentach liturgii będzie potrzebna służba ładu;

b) określenie ile osób ma pełnić tę posługę; liczba posługujących winna być taka, by nie musiały one w czasie celebracji dużo chodzić, a zwłaszcza z jednej strony prezbiterium na drugą czy z przodu ko-

ścioła do tyłu – może to rozpraszać wiernych, z drugiej strony unikać należy tworzenia "kordonów" – gdy członków służby ładu jest tyłu, że szczerze oddzielają wiernych np. na trasie procesji stojąc jeden obok drugiego;

c) miejsc, w których mają stanąć posługujący; zwykle posługujący będą przyjmować postawę stojącą podczas całej liturgii;

d) strój posługujących; może być dwojakiego rodzaju:

- garnitur, sukienka – odświętny, można wprowadzić jakiś element wyróżniający, np. plakietki z napisem „służba ładu”; nie jest to konieczne, gdy posługę pełnią osoby już mające mundury, np. harcerze;

- nie powinna być to alba lub komża czy sutanka; są to bowiem stroje służby liturgicznej w prezbiterium.

2) *Uzgodnienia z innymi uczestnikami celebracji*

Każdą akcję liturgiczną należy dobrze przygotować ze współdziałaniem wszystkich zainteresowanych.

a) **główny celebrans** (wraz z **ceremoniarzem**) wskazuje jaką drogą pójdzie procesja wejścia i jak odbędzie się wyjście do zakrystii, pod iloma postaciami będzie rozdzielana Komunia Święta, decyduje o porządku procesji komunijnej. Dobrze jest, przynajmniej na początku, po wprowadzeniu tej posługi w parafii, by **celebrans** o tym wspomniał podczas liturgii, np. podczas ogłoszeń („W celu ułatwienia uczestnictwa w liturgii posługę ładu pełni... Służba ta polega na... Przyjmujemy życzliwie ich uwagi”);

b) **ceremoniarz** wskazuje jakie krzesła powinny być zarezerwowane dla wyznaczonych osób (koncelebrujący kapłani, zaproszeni goście);

c) **organista, przewodnik scholi, animator muzyczny** wskazują, czy i jakie śpiewniki powinny być rozdane;

d) **ceremoniarz** wskazuje jaki ma być przebieg obrzędów, w szczególności procesji, czy należy rozdać dodatkowe teksty modlitw dla wiernych.

PRZYGOTOWANIE BEZPOŚREDNIE

Tuż przed celebracją należy pamiętać o tym, że:

1) posługujący przychodzą do zakrystii w zależności od rodzaju celebracji na co najmniej 15 min (w dni powszednie) – 30 min (w święta i uroczystości) przed liturgią, by dokonać ostatnich uzgodnień, przygotować miejsce

celebracji (rozstawienie krzesel, ew. przymocowanie tabliczek z oznaczeniem kto gdzie siedzi);

2) należy przygotować śpiewniki albo karty ze śpiewami dla posługujących w prezbiterium i wiernych w nawie kościoła;

3) istotnym elementem przygotowania jest wspólna modlitwa zespołu służby liturgicznej i chwila skupienia w ciszy; z racji specyfiki funkcji posługujący w służbie ładu mogą się spotkać odpowiednio wcześniej przed liturgią i pomodlić się w swoim gronie.

PODSTAWOWE ZASADY DOTYCZĄCE POSŁUGI

1) Wypełniający tę posługę powinni znaleźć się w kościele wcześniej niż inni, by dokonać niezbędnego dostosowania miejsca celebracji i witać osoby przychodzące, wskazywać im miejsce.

2) W czasie liturgii i przed nią pełnią swoją posługę dyskretnie, ale stanowczo; nie łapią za ubrania, nie strofują dzieci, a raczej informują i wskazują

3) Posługujący są przygotowani na sytuacje nagłe, w razie potrzeby powinni umieć sprawnie się skontaktować z pogotowiem czy policją, dobrze jeśli potrafią udzielać pierwszej pomocy; w przypadku większych zgromadzeń liturgicznych trzeba przewidzieć osobną służbę medyczną

4) Co i jak mówić:

a) Zasada ogólna: posługujący mówią jak najmniej podając tylko niezbędne, ale jednocześnie pełne informacje (o co wierny jest proszony i dlaczego), okazują szacunek, nie straszą, nie grożą.

b) Przykłady właściwych interwencji:

- Miejsce dla Pana Prezydenta znajduje się w pierwszym rzędzie, proszę podejść za mną, zaraz je wskażę.

- Proszę nie zajmować tych miejsc, są przeznaczone dla koncelebrujących kapłanów.

- Proszę się tam przesunąć, za chwilę tą drogą wyruszy procesja z darami.

- Po przyjęciu Komunii proszę odejść w prawo.

c) Przykłady **niewłaściwych** interwencji:

- Nie wolno robić zdjęć, bo odbierzemy aparat.

- Odsuń się.

- Przejdź tam.

SCHEMAT WYPEŁNIANIA POSŁUGI

1) Przed liturgią:

a) przygotowanie dekoracji, kwiatów – tak, by odpowiadały godności liturgii, akcentowały, a nie przysłaniały celebrowane tajemnice i by nie utrudniały przebiegu akcji liturgicznej;

b) właściwe rozstawienie krzeseł, wg instrukcji podanych podczas próby;

c) rozłożenie śpiewników, albo kartek ze śpiewami czy tekstami modlitw – zależnie od potrzeb i wcześniejszych ustaleń;

d) wskazywanie miejsc przychodzącym wiernym (także posługującym poza prezbiterium);

2) Obrzędy wstępne – czuwanie nad przebiegiem procesji wejścia, by było odpowiednio szerokie przejście, by nikt nie przeszkadzał w jej czasie;

3) Liturgia słowa – czuwanie nad trasą procesji na Ewangelię, jeśli przynajmniej jej część dokonuje się w nawie kościoła (albo ministranci kadzidła idą do prezbiterium przez nawę kościoła);

4) Liturgia eucharystyczna- czuwanie nad trasą procesji z darami;

5) Obrzędy Komunii – czuwanie nad przebiegiem procesji komunijnej, by wierni podchodzili i odchodzili w należyтым porządku; jeśli wielu wiernych przystępuje do Komunii w różnych częściach świątyni (miejscach celebracji), to posługujący mogą prowadzić rozdzielających Komunię do odpowiednich miejsc, w przypadkach, gdy jest za mało komunikujących – powinni dać znać ceremoniarzowi w prezbiterium, by poprosić więcej kapłanów o przejście w określone miejsce;

6) Obrzędy zakończenia – czuwanie nad przebiegiem wyjścia celebransa i służby liturgicznej do zakrystii, by było wolne przejście, zapewnienie sprawnego wyjścia wiernych z kościoła;

7) Po liturgii – zebranie śpiewników i tekstów, posprzątanie krzeseł, niezbędne inne czynności porządkowe;

8) W każdym momencie – czuwanie nad porządkiem, w razie konieczności nad strojem osób wchodzących do świątyni (by odpowiadał godności miejsca świętego), gotowość do pomocy w razie zasłabnięcia, pytań np. o toaletę.

POMOCNE MATERIAŁY

Dokumenty liturgiczne

- *Konstytucja o Świętej Liturgii* z 4 grudnia 1963 r., nr 29, 30, 35-3
- Trzecia instrukcja wykonawcza do Konstytucji o Świętej Liturgii Soboru Watykańskiego II, *Liturgicae instaurationes*, z 5 września 1970 r., nr 7e
- *Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*, 2002, nr 105d, 288-289, 292, 294, 304-306.
- *Wskazania Episkopatu Polski Po Ogłoszeniu Nowego Wydania Ogólnego Wprowadzenia Do Mszału Rzymskiego* przyjęte na 331. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski z dnia 9 marca 2005 r., nr 38, 52-53.
- *Dyrektorium Kongregacji Kultu Bożego o Mszałach Świętych z udziałem dzieci* z 1 listopada 1973 r., nr 22, 29, 35-36

Opracowania z liturgiki

- 1) Ferraris F, *Animowanie celebracji liturgicznych*, Kraków 2002
- 2) Nadolski B., *Liturgika*, 1989-1992, 4 tomy
- 3) Nadolski B., *Leksykon liturgii*, Pallotinum, Poznań 2006

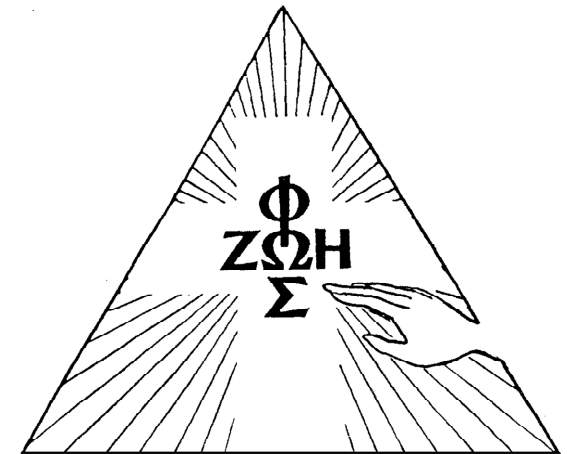
Materiały formacyjne i ceremonialne

- 1) *Katechizm służby liturgicznej*, wyd. Światło-Życie, Lublin 1995,
- 2) Rzeźwicki G., *Od kandydata przez stopnie ministranta funkcję lektora i ceremoniarza do animatora*, Wydawnictwo Diecezji Tarnowskiej Byblos, 2006
- 3) Szczepaniec St. (red.), *Ceremoniał posług liturgicznych*, Kraków 1987

Dokumenty liturgiczne w internecie

<http://www.kkbids.episkopat.pl/>

Krótkie pomoce liturgiczne

SŁUŻBA ŁADU PRZYGOTOWANIE I SPOSÓB WYKONANIA POSŁUGI cz. I

Opr. Wojciech Kosmowski

członek Centralnej Diakonii Liturgicznej
Ruchu Światło-Życie
kosmowsk@mp.pl
Niedziela Palmowa
AD 2008